

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

13 декември 2018 година *

„Обжалване — Иск за обезщетение — Член 340, втора алинея ДФЕС —
Прекомерна продължителност на производството по дело пред Общия съд на Европейския
съюз — Поправяне на вредите, които ищецът твърди, че е претърпял — Имуществена вреда —
Разноски за банкова гаранция — Причинно-следствена връзка — Лихви за забава —
Неимуществена вреда“

По дело C-150/17 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на
24 март 2017 г.,

Европейски съюз, представляван от Съда на Европейския съюз, за който се явяват J. Inghelram
и E. Beusen, в качеството на представители,

жалбоподател,

като другите страни в производството са:

Kendrion NV, установено в Цайст (Нидерландия), за което се явяват Y. de Vries, T. Ottervanger и
E. Besselink, advocaten,

ищец в първоинстанционното производство

Европейска комисия, за която се явяват C. Urraca Caviedes, S. Noë и F. Erlbacher, в качеството
на представители,

встъпила страна в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (първи състав)

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta (докладчик), заместник-председател, изпълняващ функцията
на председател на първи състав, J.-C. Bonichot, E. Regan, C.G. Fernlund и S. Rodin, съдии,

генерален адвокат: N. Wahl,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от
25 юли 2018 г.,

* Език на производството: нидерландски.

постанови настоящото

Решение

- 1 С жалбата си Европейският съюз иска частична отмяна на решение на Общия съд на Европейския съюз от 1 февруари 2017 г., *Kendrion/Европейски съюз* (T-479/14, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, EU:T:2017:48), с което той, от една страна, е осъдил Европейския съюз да заплати на *Kendrion NV* обезщетение в размер на 588 769,18 EUR и на 6 000 EUR съответно за претърпените от това дружество имуществени и неимуществени вреди поради нарушение на разумния срок за произнасяне по делото, приключило с решение от 16 ноември 2011 г., *Kendrion/Комисия* (T-54/06, непубликувано, EU:T:2011:667) (наричано по-нататък „дело T-54/06“), и от друга страна, е отхвърлил исковата молба в останалата ѝ част.
- 2 С насрещната си жалба *Kendrion* по същество иска от Съда да отмени обжалваното съдебно решение и да му присъди обезщетение за имуществени вреди в размер на 2 308 463,98 EUR или, при условията на евентуалност, в размер, който Съдът счете за разумен, както и обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1 700 000 EUR или, при условията на евентуалност, в размер, който Съдът счете за разумен.

Правна уредба

Международното право

- 3 Член 6, параграф 1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), предвижда:

„Всяко лице при определянето на неговите граждански права и задължения или при наличието на каквото и да е наказателно обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона [...]“.

- 4 Съгласно член 41 от ЕКПЧ:

„Ако съдът установи, че е имало нарушение на конвенцията или на протоколите към нея и ако вътрешното право на високодоговарящата страна допуска само частично обезщетение за последиците от това нарушение, съдът присъжда, ако това е необходимо, справедливо удовлетворение на потърпевщата страна“.

Правото на Съюза

Хартата

- 5 В дял VI от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), озаглавен „Правосъдие“, се съдържа член 47, озаглавен „Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес“, който предвижда:

„Всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в настоящия член условия.“

Всеки има право неговото дело да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. Всеки има възможността да бъде съветван, защитаван и представляван.

[...]“.

6 В Разясненията относно Хартата (ОВ С 303, 2007 г., стр. 17) се уточнява, че член 47, първа алинея се основава на член 13 от ЕКПЧ. Член 47, втора алинея от Хартата съответства на член 6, параграф 1 от ЕКПЧ.

7 Член 52 от Хартата е озаглавен „Обхват и тълкуване на правата и принципите“ и гласи:

„[...]“

3. Доколкото настоящата Харта съдържа права, съответстващи на права, гарантирани от [ЕКПЧ], техният смисъл и обхват са същите като дадените им в посочената Конвенция. Тази разпоредба не пречи правото на Съюза да предоставя по-широка защита.

[...]“.

Статутът на Съда на Европейския съюз

8 Член 56, втора алинея от Статута на Съда на Европейския съюз предвижда:

„Жалбата [до Съда] може да бъде подадена от всяка страна, чиито искания са изцяло или частично отхвърлени. [...]“.

Обстоятелствата по спора

9 На 22 февруари 2006 г. Kendrion подава жалба в секретариата на Общия съд против решение С(2005) 4634 на Комисията от 30 ноември 2005 г. относно производство по прилагане на член [101 ДФЕС] (дело СОМР/Е/38.354 — Промислени торби) (наричано по-нататък „решение С(2005) 4634“). По същество главното искане по жалбата му е Общият съд да отмени изцяло или отчасти това решение, а при условията на евентуалност — да отмени наложената му с него глоба или да намали нейния размер.

10 С решение от 16 ноември 2011 г., Kendrion/Комисия (Т-54/06, непубликувано, ЕУ:Т:2011:667), Общият съд отхвърля жалбата.

11 На 26 януари 2012 г. Kendrion подава жалба против съдебното решение от 16 ноември 2011 г., Kendrion/Комисия (Т-54/06, непубликувано, ЕУ:Т:2011:667).

12 С решение от 26 ноември 2013 г., Kendrion/Комисия (С-50/12 Р, ЕУ:С:2013:771), Съдът отхвърля жалбата.

Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

13 С искова молба, подадена в секретариата на Общия съд на 26 юни 2014 г., Kendrion предявява иск на основание член 268 ДФЕС срещу Европейския съюз за поправяне на вредите, които това дружество смята, че е претърпяло поради прекомерната продължителност на производството пред Общия съд по дело Т-54/06.

14 С обжалваното съдебно решение Общият съд постановява:

- „1) Осъжда Европейския съюз, представляван от Съда на Европейския съюз, да заплати на [Kendrion] обезщетение в размер на 588 769,18 EUR за претърпяната от това дружество имуществена вреда поради нарушение на разумния срок за произнасяне по [дело T-54/06].
- 2) Осъжда Европейския съюз, представляван от Съда на Европейския съюз, да заплати на [Kendrion] обезщетение в размер на 6000 EUR за претърпяната от това дружество неимуществена вреда поради нарушение на разумния срок за произнасяне по дело T-54/06.
- 3) Всяко от обезщетенията, посочени в точки 1) и 2) по-горе, се увеличава с мораторни лихви, считано от обявяването на това решение до окончателното им изплащане, в размер на лихвения процент, определен от Европейската централна банка (ЕЦБ) за нейните основни операции по рефинансиране, увеличен с три и половина процентни пункта.
- 4) Отхвърля исковата молба в останалата ѝ част.
- 5) Осъжда [Европейския съюз], представляван от Съда на Европейския съюз, да понесе собствените си съдебни разноски и тези на Kendrion, отнасящи се до възражението за недопустимост, по което е постановено определение от 6 януари 2015 г., Kendrion/Европейски съюз (T-479/14, непубликувано, EU:T:2015:2).
- 6) Kendrion, от една страна, и [Европейският съюз], представляван от Съда на Европейския съюз, от друга, понесат направените от тях съдебни разноски в производството, приключило с настоящото съдебно решение.
- 7) Европейската комисия понася направените от нея съдебни разноски“.

Искания на страните

15 С жалбата си Европейският съюз иска от Съда:

- да отмени точка 1 от диспозитива на обжалваното съдебно решение,
- да отхвърли като неоснователно искането, направено от Kendrion в първоинстанционното производство, за присъждане на обезщетение за имуществените вреди, които твърди, че е претърпяло, а при условията на евентуалност размерът на това обезщетение да се намали на 175 709, 87 EUR,
- да осъди Kendrion да заплати съдебните разноски.

16 Kendrion иска от Съда:

- да обяви жалбата за недопустима,
- при условията на евентуалност, да отхвърли жалбата, и
- да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

17 Комисията иска от Съда да уважи изцяло жалбата.

- 18 С насрещната си жалба, Kendrion иска от Съда да отмени точки 1—6 от диспозитива на обжалваното съдебно решение, и като се произнесе отново:
- да присъди обезщетение за имуществени вреди в размер на 2 308 463,98 EUR или, при условията на евентуалност, в размер, който Съдът счете за разумен, както и обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1 700 000 EUR или, при условията на евентуалност, в размер, който Съдът счете за разумен,
 - да предвиди за всяка от сумите мораторни лихви, определени [от Съда] по справедливост, считано от 26 ноември 2013 г.,
 - при условията на евентуалност да върне изцяло или отчасти делото на Общия съд, който да се произнесе в съответствие с решението [на Съда],
 - да осъди Европейския съюз да заплати съдебните разноски.
- 19 Европейският съюз иска от Съда:
- да отхвърли насрещната жалба и
 - да осъди Kendrion да заплати съдебните разноски.

По главната жалба

По допустимостта на жалбата

Доводи на страните

- 20 Ответникът в главното производство Kendrion поддържа, че жалбата е недопустима в нейната цялост по две причини.
- 21 На първо място, съществувал конфликт на интереси, произтичащ от факта, че Съдът на Европейския съюз е решил да се самосезира с делото чрез жалба. Така обжалването нарушавало член 47 от Хартата, който гарантира правото на съдебен процес пред независим и непристрастен съд.
- 22 Поради това Kendrion счита, че жалбоподателят е трябвало да се въздържа от подаването на жалба срещу обжалваното съдебно решение.
- 23 Впрочем при всяко положение, тъй като, от една страна, за да бъде съобразено с изискванията за добро правораздаване, решението за подаване на настоящата жалба, както и подборът и изложението на основанията е трябвало да бъдат направени от орган, оправомощен за тази цел в рамките на Съда на Европейския съюз, който не е натоварен с упражняване на правораздавателната функция на този съд и който не влияе по никакъв начин върху нея, и от друга страна, в подадената от жалбоподателя жалба не е посочено нищо в това отношение, Kendrion смята, че доколкото този въпрос не е изяснен, обжалването от Съда на Европейския съюз е недопустимо.
- 24 На второ място, Kendrion подчертава, че в решението от 26 ноември 2013 г., Kendrion/Комисия (C-50/12 P, EU:C:2013:771), Съдът е приел, че искът за обезщетение, подаден пред Общия съд, представлява ефективен способ за поправяне на вреди и така е изоставил метода на намаляване

на глобите, който е прилагал до това решение. При все това фактът, че Съдът на Европейския съюз е подал тази жалба въпреки разходите и забавянето за Kendrion, до които води това действие, на практика поставяло под въпрос тази съдебна практика.

- 25 На последно място, ако жалбата трябва да се приеме за допустима, Kendrion поддържа, че независимостта и безпристрастността на Съда изискват по настоящото дело контролът от Съда да се ограничи само до преценката на въпроса дали Общият съд е допуснал явно нарушение на приложимите правила и дали е извършил прилагане или тълкуване, които без никакво съмнение са опорочени от грешка при прилагане на правото.
- 26 Европейският съюз, жалбоподател по главната жалба, оспорва доводите по нея, на които ответникът основава повдигнатото възражение за недопустимост.

Съображения на Съда

- 27 Що се отнася, на първо място, до доводите на Kendrion, че съществува конфликт на интереси, произтичащ от факта, че Съдът на Европейския съюз е решил да се самосезира с делото чрез жалба, тъй като този конфликт представлява нарушение на основното право на Kendrion на съдебен процес пред независим и безпристрастен съд, предвидено в член 47, втора алинея от Хартата, следва да се припомни, че съгласно член 13, параграф 1 ДЕС Съдът на Европейския съюз е институция на Европейския съюз, която, както следва от член 19, параграф 1 ДЕС, се състои от няколко съдилища, а именно „Съд, Общ съд и специализирани съдилища“.
- 28 Член 13, параграф 2 ДЕС предвижда, че всяка институция на Съюза действа в кръга на правомощията, които са ѝ предоставени с Договорите, в съответствие с процедурите, условията и целите, предвидени в тях.
- 29 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 268 ДФЕС Съдът на Европейския съюз е компетентен да разглежда спорове относно обезщетения за вредите, посочени в член 340, втора и трета алинея ДФЕС.
- 30 В член 256, параграф 1 ДФЕС се уточнява, че Общият съд е компетентен да разглежда и да се произнася като първа инстанция по исковете, посочени в член 268 ДФЕС, и че решенията, постановени от Общия съд в производствата по тези иски, подлежат на обжалване пред Съда.
- 31 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз жалба пред Съда може да бъде подадена от всяка страна, чиито искания са изцяло или частично отхвърлени.
- 32 От друга страна, що се отнася по-специално до нарушението на разумния срок за произнасяне, следва да се припомни, че Съдът многократно е постановявал, че когато юрисдикция на Съюза наруши задължението си по член 47, втора алинея от Хартата да решава отнесените до нея дела в разумен срок, санкцията за това нарушение трябва да се търси посредством иск за обезщетение пред Общия съд, доколкото този иск представлява ефективен способ за защита. Така Съдът е уточнил, че искането за поправяне на вредите, произтичащи от неспазването от страна на Общия съд на разумен срок за постановяване на решение, не може да се отнася направо до Съда чрез обжалване на решението на Общия съд, а трябва да бъде предявено пред самия Общ съд (решение от 21 януари 2016 г., Galp Energía España и др./Комисия, C-603/13 P, EU:C:2016:38, т. 55 и цитираната съдебна практика).

- 33 Накрая, искът за обезщетение на основание член 340, втора алинея ДФЕС трябва да бъде насочен срещу Европейския съюз, който трябва да бъде представяван от институцията на Съюза, за чието поведение се твърди, че е причинило посочената вреда.
- 34 От изложеното по-горе следва, първо, че в рамките на иск за обезщетение по член 340, втора алинея ДФЕС за поправяне на вредите, произтичащи от нарушение от Общия съд на задължението му да се произнесе в разумен срок, какъвто е разглежданият случай, следва да се направи разграничение между, от една страна, институцията „Съд на Европейския съюз“, за която в нейното качество институция на Съюза се счита, че е в основата на твърдяната вреда, и която следователно има качеството на ответник в първоинстанционното производство и, евентуално, на жалбоподател в производството по обжалване, и от друга страна, Общия съд и Съда, които са съдилищата, компетентни да разгледат съответно иска и жалбата.
- 35 Така, обстоятелството, че в конкретния случай жалбоподателят по главната жалба е Европейският съюз, представяван от институцията „Съд на Европейския съюз“, и същевременно юрисдикцията, сезирана с жалбата, е Съдът, произтича не от направен от жалбоподателя избор, а от стриктното прилагане на правилата на правото на Съюза в тази област.
- 36 Второ, противно на твърдението на Kendrion, подобно обстоятелство не накърнява основното право на лицето, което твърди, че е засегнато от неспазването от Общия съд на разумен срок за произнасяне, на съдебен процес пред независим и безпристрастен съд, което право е предвидено в член 47, втора алинея от Хартата като основно право, гарантирано както в първоинстанционното производство, така и в производството по обжалване пред Съда.
- 37 Всъщност, що се отнася до първоинстанционното производство, Съдът вече е уточнил, че Общият съд, който е компетентен по силата на член 256, параграф 1 ДФЕС и е сезиран с искане за обезщетение за поправяне на вредата, за която се твърди, че произтича от надхвърлянето на разумния срок за произнасяне, трябва да се произнесе по искането в състав, различен от този, който е разгледал спора, по който е било проведено производството, чиято продължителност е сочена за укоримо голяма (решение от 21 януари 2016 г., Galp Energía España и др./Комисия, C-603/13 P, EU:C:2016:38, т. 56 и цитираната съдебна практика).
- 38 Що се отнася до производството по обжалване пред Съда, решението на Европейския съюз, представяван от Съда на Европейския съюз, да подаде жалба както в настоящия случай срещу решението, постановено от Общия съд в производство по иск за обезщетение, е от компетентността изключително на председателя на тази институция, който я представлява. Освен това, тъй като председателят на тази институция е и председател на Съда, в качеството му на юрисдикция, сезирана с такава жалба, той не участва в съдебното разглеждане на делото, а се замества във функциите си от заместник-председателя.
- 39 Трето, противно на твърдението на Kendrion, няма основание да се поддържа, че Европейският съюз е трябвало да се въздържа от подаването на настоящата жалба. Всъщност, тъй като е загубил делото в първоинстанционното производство, Европейският съюз, представяван от Съда на Европейския съюз, има основание по силата на член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз да подаде жалба срещу обжалваното съдебно решение. Всъщност нито една разпоредба от правото на Съюза не ограничава правото на страните да обжалват, при положение че са изпълнени условията на тази разпоредба, включително когато заинтересованата страна е Европейският съюз и последният е представяван от Съда на Европейския съюз в качеството му на институция на Съюза. Освен това подобно ограничение би противоречало на принципа на равни процесуални възможности, както е отбелязал генералният адвокат в точка 26 от заключението си.

- 40 Ето защо първият довод, изтъкнат от Kendrion, за да обоснове повдигнатото от него възражение за недопустимост, трябва да бъде отхвърлен.
- 41 На второ място, що се отнася до довода на Kendrion, че с подаването на тази жалба жалбоподателят по главната жалба е поставил под въпрос констатацията, че искът за обезщетение е ефективен способ за поправяне на вреди, който самият Съд е приложил в решение от 26 ноември 2013 г., Kendrion/Комисия (C-50/12 P, EU:C:2013:771), наред с обстоятелството, че този довод не отчита разграничението, направено в точки 27 и 34 от настоящото решение, между, от една страна, Съда на Европейския съюз като институцията, която е жалбоподател по главната жалба, и от друга страна, Съда като юрисдикция, която е постановила посоченото решение от 26 ноември 2013 г., Kendrion/Комисия (C-50/12 P, EU:C:2013:771), достатъчно е да се отбележи, че фактът, че в редица решения Съдът е приел, че искът за обезщетение е ефективен способ за поправяне на вреди, съвсем не е пречка Съдът на Европейския съюз в качеството си на институция, представляваща Съюза, срещу който е подаден иск за обезщетение, да подаде жалба срещу решението, с което Общият съд слага край на производството по този иск, когато са изпълнени условията по член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, и следователно не води до недопустимост на тази жалба.
- 42 Ето защо този аргумент следва да бъде отхвърлен.
- 43 Накрая, доводът на Kendrion относно критерия за контрол, който Съдът трябвало да приложи в рамките на настоящото производство по обжалване, следва също да бъде отхвърлен. Както отбелязва генералният адвокат в точка 37 от заключението си, нито една разпоредба от правото на Съюза не дава основание да се счита, че контролът, който Съдът трябва да упражнява в производство по жалба, подадена от Европейския съюз срещу решение на Общия съд, постановено в производство по иск за обезщетение, основаващ се на член 340, втора алинея ДФЕС, би бил повече или по-малко широк в зависимост от институцията, която представлява Съюза.
- 44 При тези обстоятелства жалбата е допустима. Тази констатация обаче по никакъв начин не предопределя разглеждането на допустимостта на някои доводи, взети поотделно (решение от 4 май 2017 г., RFA International/Комисия, C-239/15 P, непубликувано, EU:C:2017:337, т. 20 и цитираната съдебна практика).

По същество

- 45 В подкрепа на жалбата си Европейският съюз изтъква три основания.

Доводи на страните

- 46 С първото си основание Европейският съюз поддържа, че като е приел, че е налице достатъчно пряка причинно-следствена връзка между нарушението на разумния срок за произнасяне по дело T-54/06 и настъпването на загубата, претърпяна от Kendrion поради плащането на разносните по банковата гаранция през периода след надхвърляне на този срок, Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото при тълкуването на понятието „причинно-следствена връзка“.
- 47 По-специално, Европейският съюз счита, че Общият съд се е основал на погрешното схващане, че изборът да се учреди банкова гаранция се извършва в един-единствен момент във времето, а именно към момента на „първоначалното решение“ да учреди на тази гаранция. След като обаче задължението за плащане на глобата е съществувало през цялото производство пред съдилищата на Съюза и дори след този период, тъй като глобата не е била отменена, ищецът в

първоинстанционното производство е имал възможност да плати глобата и по този начин да изпълни задължението си в това отношение. Тъй като е имал възможността да плати глобата във всеки един момент, изборът му да замени това плащане с банкова гаранция бил траен избор, продължил през цялото производство. Следователно основната причина за плащането на разносните по банковата гаранция се състояла в неговия собствен избор да не плати глобата и да замени това плащане с банкова гаранция, а не в нарушението на разумния срок за произнасяне.

- 48 Комисията споделя доводите, изложени от жалбоподателя по главната жалба.
- 49 Kendrion твърди, че това, което е от съществено значение в настоящото дело и което го отличава от съдебната практика, произтичаща по-специално от решение от 21 април 2005 г., *Holcim (Deutschland)/Комисия* (T-28/03, EU:T:2005:139, т. 121—123), и от определение от 12 декември 2007 г., *Atlantic Container Line и др./Комисия* (T-113/04, непубликувано, EU:T:2007:377, т. 39 и 40), е, че както Общият съд правилно е приел в точки 87—89 от обжалваното съдебно решение, към датата, на която е учредил банкова гаранция, ответникът в главното производство не е могъл и не е следвало разумно да предвижда, че като се произнесе в извънредно дълъг срок, Общият съд ще действа неправомерно срещу него.
- 50 Освен това, като признава, че действително има правото да реши самостоятелно и по свои собствени причини дали да учреди банкова гаранция, Kendrion уточнява, че да упражни това право не означава, че трябва да понесе всички неблагоприятни последици от обстоятелства, които попадат изцяло в рисковата сфера на жалбоподателя по главната жалба. Накрая, Kendrion подчертава, че изборът между учредяването на банкова гаранция и плащането на глоба е сериозен и не може да се преразглежда постоянно, дори всекидневно, още повече че следва да се вземат предвид дългосрочните финансови споразумения, споразуменията с предоставилите банковата гаранция правни субекти, финансовото положение на предприятието и отношенията с акционерите и другите притежатели на дялове.
- 51 Оттук Kendrion заключава, че това основание следва да се отхвърли.

Съображения на Съда

- 52 Следва да се припомни, че както Съдът вече е подчертавал, свързаното с причинно-следствената връзка условие, предвидено в член 340, втора алинея ДФЕС, се отнася до наличието на достатъчно пряка връзка на причина и следствие между поведението на институциите на Съюза и вредата, за която връзка жалбоподателят трябва да представи доказателства, така че поведението, за което е упрекван, трябва да бъде основната причина за настъпването на вредата (вж. в този смисъл решение от 31 март 2011 г., *Mauerhofer/Комисия*, C-433/10 P, непубликувано, EU:C:2011:204, т. 127 и цитираната съдебна практика).
- 53 Ето защо следва да се провери дали нарушението на разумния срок за произнасяне по дело T-54/06 е основната причина за настъпването на вредата, произтичаща от плащането на разносните по банковата гаранция през периода след надхвърляне на посочения срок, за да се установи, че е налице пряка причинно-следствена връзка между поведението, за което е упрекван Съдът на Европейския съюз, и настъпването на твърдяната вреда.
- 54 В това отношение следва да се отбележи, че в производство по иск за обезщетение, предявен срещу Комисията по-конкретно за възстановяване на разноси по гаранция, направени от жалбоподателите, за да се спре изпълнението на решения за разглеждано по съответното дело връщане на суми, които решения впоследствие са оттеглени, Съдът е приел, че когато решение, налагащо заплащането на глоба, се придружава от възможност за учредяване на гаранция, предназначена да обезпечи това плащане и лихвата за забава, докато се изчаква изходът от

производството по обжалване на това решение, вредата, изразяваща се в разходите във връзка с гаранцията, произтича не от това решение, а от самия избор на заинтересованото лице да учреди гаранция, а не да изпълни незабавно задължението за връщане. При тези обстоятелства Съдът е установил, че не съществува никаква пряка причинно-следствена връзка между поведението, за което е упреквана Комисията, и твърдените вреди (вж. в този смисъл решение от 28 февруари 2013 г., *Inalca и Cremonini/Комисия*, C-460/09 P, EU:C:2013:111, т. 118 и 120).

- 55 Впрочем в точка 89 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че връзката между надхвърлянето на разумния срок за произнасяне по дело T-54/06 и заплащането на разноски по банковата гаранция през периода след това надхвърляне не може да е била прекъсната от първоначалното решение на *Kendrion* да не заплати незабавно глобата, наложена с решение C(2005) 4634, и да учреди банкова гаранция.
- 56 По-конкретно, както е видно от точки 87 и 88 от обжалваното съдебно решение, двете обстоятелства, на които се е основал Общият съд, за да стигне до извода в точка 89 от това решение, са, от една страна, че към момента, в който *Kendrion* е подало жалбата си по дело T-54/06, и в момента, в който е учредило банкова гаранция, нарушението на разумния срок за произнасяне е било непредвидимо и че това дружество е можело основателно да очаква жалбата му по това дело да бъде разгледана в разумен срок, и от друга страна, че надхвърлянето на разумния срок за произнасяне настъпва след първоначалното решение на *Kendrion* да учреди посочената гаранция.
- 57 Въпреки това двете обстоятелства, посочени от Общия съд в точки 87 и 88 от обжалваното съдебно решение, не могат да бъдат релевантни, за да се приеме, че причинно-следствената връзка между нарушението на разумния срок за произнасяне по дело T-54/06 и настъпването на вредата, претърпяна от *Kendrion* поради плащането на разноските по банковата гаранция през периода след надхвърляне на посочения срок, не може да е била прекъсната от решението на това предприятие да учреди посочената гаранция.
- 58 Всъщност това би било така само ако запазването на банковата гаранция е задължително, така че предприятието, което е подало жалба срещу решение на Комисията за налагане на глоба и е избрало да учреди банкова гаранция, за да не изпълни незабавно това решение, не е имало право преди датата на постановяване на решението по тази жалба да плати посочената глоба и да прекрати действието на учредената от него банкова гаранция (постановено днес решение, C-138/17 P и C-146/17 P, Европейски съюз/*Gascogne Sack Deutschland и Gascogne*, т. 28).
- 59 Както обаче отбелязва генералният адвокат в точки 57, 69 и 70 от своето заключение и както Съдът вече е констатирал, подобно на учредяването на банкова гаранция, нейното запазване зависи от свободната преценка на засегнатото предприятие с оглед на неговите финансови интереси. Всъщност нито една разпоредба от правото на Съюза не възпрепятства това предприятие във всеки един момент да прекрати действието на учредената от него банкова гаранция и да плати наложената глоба, когато предвид промяната в обстоятелствата в сравнение със съществуващите към датата на учредяване на тази гаранция, посоченото дружество сметне, че тази възможност е по-благоприятна за него. Такъв би могъл да бъде по-специално случаят, когато в хода на производството пред Общия съд въпросното предприятие счете, че съдебното решение ще бъде постановено на по-късна от първоначално предвижданата от него дата и че вследствие на това стойността на банковата гаранция ще бъде по-висока от първоначално предвижданата от него при учредяването на тази гаранция (постановено днес решение, C-138/17 P и C-146/17 P, Европейски съюз/*Gascogne Sack Deutschland и Gascogne*, т. 29).
- 60 В случая, като се има предвид, че от една страна, през септември 2008 г., т.е. 2 години и 6 месеца след подаването на жалбата по дело T-54/06, устната фаза на производството по това дело дори не е била започната, както е видно от констатациите, направени от Общия съд в точка 48 от

обжалваното съдебно решение, и че от друга страна, срокът, който самото Kendrion е счело, както в исквата си молба в първоинстанционното производство, така и в насрещната си жалба, за нормален срок за разглеждането на жалби за отмяна в областта на конкуренцията, е точно 2 години и 6 месеца, налага се изводът, че най-късно през посочения септември 2008 г. Kendrion вече не е могло да не знае, че продължителността на производството по посоченото дело ще надвиши значително първоначално предвижданата от него продължителност, и че може да преразгледа възможността за запазване на банковата гаранция, с оглед на допълнителните разходи, до които може да доведе нейното запазване.

- 61 При тези обстоятелства нарушението на разумния срок за произнасяне по дело T-54/06 не може да бъде основната причина за настъпването на вредата, претърпяна от Kendrion поради плащането на разноските по банковата гаранция през периода след надхвърляне на този срок. Както отбелязва генералният адвокат в точка 80 от заключението си, тази вреда произтича от собствения избор на Kendrion да запази банковата гаранция през цялото производство по това дело, въпреки финансовите последици, които това запазване предполага.
- 62 От изложените по-горе съображения следва, че като е приел, че е налице достатъчно пряка причинно-следствена връзка между нарушението на разумния срок за произнасяне по дело T-54/06 и настъпването на загубата, претърпяна от Kendrion поради плащането на разноските по банковата гаранция през периода след надхвърляне на този срок, Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото при тълкуването на понятието „причинно-следствена връзка“.
- 63 Следователно, тъй като това основание трябва да се уважи, следва да се отмени точка 1 от диспозитива на обжалваното съдебно решение, без да е необходимо произнасяне по второто и третото основание, изтъкнати от Европейския съюз в подкрепа на неговата жалба.

По насрещната жалба

- 64 В подкрепа на насрещната си жалба Kendrion изтъква четири основания.

По третото основание

- 65 С третото си основание Kendrion твърди, че Общият съд не е изложил мотиви и е допуснал грешка при прилагане на правото при тълкуването на понятието „причинно-следствена връзка“ при определянето на периода след надхвърляне на разумния срок за произнасяне и оценяването на имуществената вреда, произтичаща от плащането на разходите за банкова гаранция.
- 66 Тъй като, видно от точка 63 от настоящото решение, точка 1 от диспозитива на обжалваното съдебно решение е отменена, посоченото трето основание не следва да се разглежда по-нататък.

По първото основание

Доводи на страните

- 67 С първото си основание Kendrion поддържа, че като е приел, че при разглеждането на дело T-54/06 е било уместно изтичането на 26 месеца (15 месеца плюс 11 месеца) между края на писмената и началото на устната фаза на производството, Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото и не е изложил мотиви при определянето на разумния срок за произнасяне, а отгук и на продължителността на надхвърлянето на посочения срок.

- 68 На първо място, Kendrion поддържа че за целите на определянето на разумния срок за произнасяне Общият съд е трябвало преди всичко да вземе предвид цялата продължителност на производството. По-нататък, въз основа както на практиката на Европейския съд по правата на човека, така и на подробния доклад от 2012 г. „Европейски съдебни системи“ на Европейската комисия за ефикасност на правосъдието (СЕРЕJ) (наричан по-нататък „докладът от 2012 г. на СЕРЕJ“), и предвид сложността, произтичаща от международния характер на Общия съд, той е трябвало да определи на 2 години и 6 месеца разумния срок за произнасяне по дело T-54/06. По този начин Общият съд е трябвало да приеме, накрая, че продължителността на надхвърлянето на разумния срок за произнасяне е била 3 години и 3 месеца.
- 69 Kendrion уточнява, че продължителност над две години и половина също може да бъде разумна за разглеждането на дело като това в случая, доколкото има конкретна обосновка. Според Kendrion обаче в настоящия случай нито едно от конкретните обстоятелства по делото не може да обоснове продължителност на производството пред Общия съд над две години и половина и още по-малко продължителност от 26 месеца между края на писмената фаза и началото на устната фаза на това производство.
- 70 На второ място, Общият съд не мотивирал преценката, съдържаща се в точка 58 от обжалваното съдебно решение, нито по отношение на продължителността от 15 месеца, нито относно допълнителната продължителност от по един месец за всяко дело. От друга страна, имало противоречие в това, че този подход се основавал на идеята, че сложността нараства с броя на делата, въпреки че тази сложност вече била взета предвид при определянето на продължителността на бездействие на 15 месеца, приета за допустима по всички дела относно картели, и че в решение от 26 ноември 2013 г., Kendrion/Комисия (C-50/12 P, EU:C:2013:771, т. 104), Съдът е установил, че посочените от Kendrion основания „не се отличават с особено висока степен на трудност“.
- 71 Европейският съюз счита, че доводите на Kendrion са недопустими и че във всички случаи са неоснователни.

Съображения на Съда

- 72 Що се отнася, на първо място, до довода за грешка при прилагане на правото при определянето на разумния срок за произнасяне, първо, е необходимо да се подчертае, че противно на това, на което навеждат твърденията на Kendrion, от обжалваното съдебно решение е видно, че за целите на определянето на разумния срок за произнасяне и следователно на продължителността на надхвърлянето на този срок Общият съд е взел предвид цялата продължителност на производството по дело T-54/06.
- 73 Всъщност в точка 62 от обжалваното съдебно решение Общият съд е уточнил, че при разглеждането на преписката по това дело не е установено никакво обстоятелство, което да позволява да се направи извод за наличието на период на необосновано бездействие, от една страна, между датата на внасяне на жалбата и датата на внасяне на писмената дуплика, и от друга страна, между започването на устната фаза на производството и обявяването на решението, с което се слага край на посоченото дело. От това следва, че Общият съд е проверил, че продължителността на първата и последната фаза на производството по дело T-54/06 е била уместна за разглеждане на това дело, а само продължителността на междинната фаза на производството, а именно тази между края на писмената фаза и началото на устната фаза, е била сметана от Общия съд за неразумна. Поради това посоченото обстоятелство е довело до необосновано увеличаване на цялостната продължителност на производството по смисъла на член 47, втора алинея от Хартата.

- 74 Второ, противно на твърденията на Kendrion, от нито една разпоредба от правото на Съюза не се установява, че що се отнася до разглеждането на делата пред Общия съд в областта на конкуренцията, каквото е било разгледаното в случая, продължителност от 2 години и 6 месеца трябва да се счита за разумна за целите на член 47, втора алинея от Хартата.
- 75 В това отношение в подкрепа на довода си Kendrion се позовава на практиката на Европейския съд по правата на човека и на доклада от 2012 г. на СЕРЕЈ.
- 76 Впрочем, що се отнася до практиката на Европейския съд по правата на човека, въпреки че с оглед на член 52, параграф 3 от Хартата произтичащите от тази съдебна практика принципи във връзка с правото на всяко лице неговото дело да бъде гледано в разумен срок, предвидено в член 6, параграф 1 от ЕКПЧ, могат да бъдат взети предвид за уточняване на обхвата и смисъла на съответстващото му право, предвидено в член 47, втора алинея от Хартата, Kendrion не посочва, както отбелязва и генералният адвокат в точка 146 от заключението си, нито едно решение на Европейския съд по правата на човека, от което да е видно, че в производствата пред Общия съд относно картели, каквото е проведено в случая, продължителност от 2 години и 6 месеца трябва да се счита за разумна.
- 77 Относно доклада от 2012 г. на СЕРЕЈ, наред с факта, че в него не се съдържат правни норми, следва да се отбележи, че в този доклад е направен анализ не на сроковете за разглеждане на делата пред юрисдикциите на Съюза, а на сроковете по съдебни дела в държавите — членки на Съвета на Европа. При това положение, както посочва генералният адвокат в точка 147 от заключението си, няма основание да се поддържа, че този доклад сочи, че продължителността на производство по дело пред Общия съд в областта на конкуренцията, каквото е разгледано в случая, не трябва да надвишава две години и половина.
- 78 Ето защо Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точка 58 от обжалваното съдебно решение, че при разглеждането на дело T-54/06 е било уместно изтичането на 26 месеца, а именно 15 месеца плюс 11 месеца, между края на писмената и началото на устната фаза на производството.
- 79 Накрая, що се отнася до довода на Kendrion, посочен в точка 69 от настоящото решение, който в действителност се състои в оспорване на преценката на Общия съд с оглед на обстоятелствата по дело T-54/06, следва да се отбележи, че жалбоподателят по насрещната жалба не може да иска от Съда да замени преценката на Общия съд със своята собствена преценка. Всъщност съгласно постоянната съдебна практика обжалването се ограничава само до правни въпроси. Поради това единствено Общият съд е компетентен да установява и преценява релевантните факти, както и да преценява представените доказателства. Следователно преценката на тези факти и на тези доказателства, освен в случай на тяхното изопачаване, не представлява правен въпрос, който в това си качество да подлежи на контрол от Съда в рамките на производство по обжалване (определение от 3 септември 2013 г., *Idromacchine* и др./Комисия, C-34/12 P, непубликувано, EU:C:2013:552, т. 64 и цитираната съдебна практика). В конкретния случай обаче Kendrion не е посочило, нито, в още по-малка степен, е доказало, че е налице такова изопачаване, така че този довод е недопустим.
- 80 На второ място, относно довода за липса на мотиви следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика мотивите на съдебното решение трябва да излагат по ясен и недвусмислен начин съображенията на Общия съд, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетото решение, а на Съда — да упражни своя контрол (решение от 2 април 2009 г., *France Télécom*/Комисия, C-202/07 P, EU:C:2009:214, т. 29 и цитираната съдебна практика).

- 81 Противно на твърденията на Kendrion обаче, Общият съд е изложил в достатъчна степен в точки 50—57 от обжалваното съдебно решение причините, поради които е приел, че при разглеждането на дело T-54/06 е било уместно изтичането на 26 месеца, а именно 15 месеца плюс 11 месеца, между края на писмената и началото на устната фаза на производството.
- 82 Ето защо първото основание трябва да се отхвърли отчасти като недопустимо и отчасти като необосновано.

По второто основание

Доводи на страните

- 83 С второто си основание Kendrion твърди, че Общият съд е допуснал явна грешка в преценката и не е изложил мотиви, когато е отхвърлил искането му за обезщетение за имуществените вреди, претърпени поради плащането на лихви за забава, с мотива, че жалбоподателят по насрещната жалба не е представил никакво доказателство за това, че през периода след надхвърлянето на разумния срок за произнасяне размерът на лихвите за забава е бил по-висок от изгодата, която е получил поради това, че през този период е разполагал със сума, отговаряща на размера на посочената глоба, увеличена с лихви за забава. Освен това Kendrion твърди, че като не е взел предвид искането му при условията на евентуалност да осъди Европейския съюз да заплати сума в размер, който счете за разумно, въпреки че е разполагал с достатъчно информация, за да се произнесе в това отношение, Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото.
- 84 В подкрепа на довода си относно твърдяната явна грешка в преценката Kendrion се позовава, от една страна, на точки 42 и 43 от неговата искова молба в първоинстанционното производство, според които това дружество е доказало, че е трябвало да плати на Комисията лихва в размер на 3,56 % и че е ползвало предимство, равняващо се на лихвата, определена при отпускането на кредит, който е ползвало през същия период, и от друга страна, на приложение V.3 от тази искова молба, в което размерът на тези лихви е бил уточнен. Освен това жалбоподателят по насрещната жалба се позовава на точки 6 и 45 от посочената искова молба, според които изрично е предложил да представи доказателства и документи в подкрепа на твърдението си. В съдебното заседание пред Общия съд вредата е също била посочена.
- 85 Европейският съюз счита, че доводите, насочени срещу съображенията на Общия съд относно твърдените имуществени вреди във връзка с плащането на лихви за забава върху размера на глобата, трябва да бъдат отхвърлени като недопустими или при условията на евентуалност като неоснователни. Що се отнася до довода във връзка с направеното при условията на евентуалност искане, Европейският съюз поддържа главно че подобно искане е недопустимо, а при условията на евентуалност, че във всички случаи, за да отхвърли искането за обезщетение за имуществената вреда, свързана с плащането на лихви за забава върху размера на глобата с мотива, че жалбоподателят по насрещната жалба не е доказал твърдяната вреда, въпреки че е бил длъжен да го направи, Общият съд също отхвърлил обосновано и достатъчно мотивирано посоченото искане, направено при условията на евентуалност.

Съображения на Съда

- 86 В началото следва да се припомни, че както Общият съд е отбелязал в точка 64 от обжалваното съдебно решение, всяка вреда, за която е поискано обезщетение в производство по иск за извъндоговорна отговорност на Съюза по член 340, втора алинея ДФЕС, трябва да бъде реална и сигурна (решение от 30 май 2017 г., Săfa Nicu Sepahan/Съвет, C-45/15 P, EU:C:2017:402, т. 61 и цитираната съдебна практика).

- 87 В този контекст следва да се отбележи, както е направил генералният адвокат в точка 87 от заключението си, че когато действие или бездействие на институцията на Съюза може да доведе до определени разходи за предприятието, но в същото време може да доведе и до печалби за него, може да се приеме, че е налице вреда по смисъла на член 340 ДФЕС само когато нетната разлика между разходите и печалбите, произтичащи от поведението, за което е упрекувана тази институция, е отрицателна величина.
- 88 Така, що се отнася до твърдяната вреда, произтичаща от плащането на лихви за забава върху размера на глобата през периода след надхвърляне на разумния срок за произнасяне, може да се счита, че е налице реална и сигурна вреда само когато действително лихвите, които са текли през този период, са по-високи от изгодата, която жалбоподателят по насрещната жалба е получил поради това, че през посочения период е разполагал със сумата, равна на размера на глобата, увеличена с лихви за забава.
- 89 От друга страна, Съдът е уточнил, че лицето, което търси защита по реда за реализиране на извъндоговорната отговорност на Съюза, носи тежестта да представи убедителни доказателства както за наличието, така и за размера на твърдяната от него вреда (решение от 30 май 2017 г., *Safa Nicu Sepahan/Съвет*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, т. 62 и цитираната съдебна практика).
- 90 В конкретния случай обаче, след като е констатирал в точка 76 от обжалваното съдебно решение, че в хода на производството по дело T-54/06 *Kendrion* не е платило размера на глобата, нито лихвите за забава, така че в хода на производството по това дело *Kendrion* е разполагало със сума, отговаряща на размера на посочената глоба, увеличена с лихви за забава, в точка 77 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че жалбоподателят по насрещната жалба не е представил доказателства, от които да е видно, че през периода след надхвърлянето на разумния срок за произнасяне по дело T-54/06 размерът на лихвите за забава, изплатени впоследствие на Комисията, е надвишавал изгодата, която е получил поради това, че е разполагал със сума, равна на размера на глобата, увеличена с лихвите за забава.
- 91 Освен това в точка 78 от обжалваното съдебно решение Общият съд е отбелязал, че тази преценка не се поставя под съмнение с оглед на предложения от жалбоподателя по главната жалба метод за изчисление, който се изразява в приспадане от размера на твърдяната вреда на разходите за финансиране, които посоченият жалбоподател би трябвало да поеме за банковото финансиране, ако е бил длъжен да заплати глобата на 26 август 2010 г. В това отношение в точка 79 от посоченото решение Общият съд е констатирал, че в нито един момент *Kendrion* не е поддържало, а още по-малко е доказвало, че би му се наложило да търси финансиране от трето лице, за да заплати размера на наложената му от Комисията глоба.
- 92 При тези обстоятелства, както следва от точки 86—89 от настоящото решение, Общият съд правилно, от една страна, е приел в точка 80 от обжалваното съдебно решение, че не е установено, че през периода след надхвърляне на разумния срок за произнасяне по дело T-54/06 жалбоподателят по насрещната жалба е претърпял реална и сигурна вреда, свързана със заплащането на лихви за забава върху размера на неплатената глоба, и от друга страна, е направил извода, че следва да отхвърли искането за обезщетение за вредата, за която твърди, че е претърпяна на това основание.
- 93 С оглед на това *Kendrion* твърди, на първо място, че Общият съд е допуснал явна грешка в преценката в точки 77 и 79 от обжалваното съдебно решение, като било видно от точки 42 и 43 от неговата искова молба в първоинстанционното производство, и по-конкретно от приложение V.3 към тази искова молба.

- 94 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда изопачаването трябва ясно да личи от доказателствата по делото, без да е необходимо да се прибегва до нова преценка на фактическите обстоятелства и на доказателствата (решение от 8 март 2016 г., Гърция/Комисия, C-431/14 P, EU:C:2016:145, т. 32 и цитираната съдебна практика).
- 95 Противно обаче на твърдяното от Kendrion, нито, от една страна, от таблицата, съдържаща се в приложение V.3 към неговата искова молба в първоинстанционното производство, в която се сочат разходите, които дружеството поддържа, че щяло да понесе за банковото финансиране на глобата и лихвите, ако е било задължено да заплати глобата на 26 август 2010 г., нито, от друга страна, от предложението, съдържащо се в точка 45 от неговата искова молба в първоинстанционното производство, да представи доказателствата относно посоченото приложение V.3, е видно, че точки 77 и 79 от обжалваното съдебно решение са опорочени от явна грешка в преценката. Несъмнено, от тези данни е видно, че Kendrion действително е изчислило своите вреди, като е взело предвид изгодата, която е получило от неплащането на глобата, което впрочем Общият съд изобщо не е поставил под съмнение. При все това последният, без да изопачава фактите и доказателствата, е констатирал в точка 79 от това решение, че Kendrion не е доказало, че му се наложило да търси финансиране от трето лице, за да заплати размера на наложената му глоба.
- 96 На второ място, Kendrion поддържа, че Общият съд не е изложил мотиви, когато в точка 80 от обжалваното съдебно решение е направил извода, че следва да отхвърли неговото искане за поправка на вредата, свързана с плащането на лихви за забава през периода след надхвърляне на разумния срок за произнасяне.
- 97 Мотивите на Общия съд в точки 76—79 от обжалваното съдебно решение обаче са достатъчни, за да позволят на Kendrion да се запознае с причините, на които Общият съд се основава, за да отхвърли искането му за обезщетение във връзка с лихвите за забава, а на Съда — да разполага с достатъчно данни, за да упражни своя контрол в производството по обжалване.
- 98 От това следва, че в съответствие с посочената в точка 80 от настоящото решение съдебна практика обжалваното съдебно решение не е опорочено от липса на мотиви в това отношение.
- 99 На трето място, Kendrion твърди, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като не е взел предвид искането му при условията на евентуалност да осъди Европейския съюз да заплати сума в размер, който счете за разумно, въпреки че е разполагал с достатъчно информация, за да се произнесе в това отношение.
- 100 При все това, с оглед, от една страна, на точка 80 от обжалваното съдебно решение, и по-специално на констатацията на Общия съд относно липсата на реална и сигурна вреда, свързана със заплащането на лихви за забава, и от друга страна, на съдебната практика, посочена в точки 35 и 36 от обжалваното съдебно решение, съгласно която, след като едно от условията за ангажиране на извъндоговорната отговорност на Съюза не е изпълнено, искът трябва да бъде отхвърлен изцяло, без да е нужно да се разглеждат другите условия (вж. по-специално решение от 14 октомври 1999 г., Atlanta/Европейска общност, C-104/97 P, EU:C:1999:498, т. 65), от обжалваното съдебно решение е видно, че Общият съд е отхвърлил всяко искане за поправка на вреди, свързано със заплащането на посочените лихви.
- 101 При тези обстоятелства доводът на Kendrion в рамките на това основание е необоснован.
- 102 Следователно второто основание трябва да бъде отхвърлено в неговата цялост като необосновано.

По четвъртото основание

Доводи на страните

- 103 С четвъртото си основание Kendrion твърди, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото при определянето на обезщетението за неимуществени вреди, произтичащи от надхвърлянето на разумния срок за произнасяне. По-специално, като му присъдил на това основание символично обезщетение от 6 000 EUR, вместо обезщетение от 5 % от размера на глобата, Общият съд нарушил правото на Kendrion на справедливо удовлетворение по смисъла на член 41 от ЕКПЧ, а с това и правото му на ефективни правни средства за защита по смисъла на член 47 от Хартата. Този довод се подкрепял от практиката на Европейския съд по правата на човека относно член 41 от ЕКПЧ във връзка с разрешението, възприето от Съда в решение от 17 декември 1998 г., *Vaustahlgewebe/Комисия* (C-185/95 P, EU:C:1998:608).
- 104 При условията на евентуалност Kendrion иска от Съда сам да определи по справедливост размера, който счита, че може да му се присъди като справедливо обезщетение за нарушаването от институция на Съюза на основния принцип на разумния срок, или да върне делото на Общия съд.
- 105 Европейският съюз счита главно че това основание е недопустимо и че във всички случаи следва да се отхвърли като необосновано.

Съображения на Съда

- 106 На първо място, следва да се отбележи, както посочва генералният адвокат в точка 127 от заключението си, че съдебната практика, произтичаща от решението от 17 декември 1998 г., *Vaustahlgewebe/Комисия* (C-185/95 P, EU:C:1998:608), на която се позовава Kendrion, за да подкрепи твърдението си, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото при определянето на неимуществената вреда и да обоснове искането си за обезщетение за сума, съответстваща на 5 % от размера на глобата, е изменена от Съда (вж. в този смисъл решение от 26 ноември 2013 г., *Kendrion/Комисия*, C-50/12 P, EU:C:2013:771, т. 77—108 и цитираната съдебна практика), поради което вече не е релевантна за целите на определянето на обезщетение на основание член 340 ДФЕС за поправяне на неимуществената вреда, причинена от нарушението на разумния срок за произнасяне.
- 107 При тези обстоятелства доводът на Kendrion, доколкото има за цел да се оспори отказът на Общия съд да му присъди сума в размер, съответстващ на 5 % от наложената глоба, и да се поиска от Съда да присъди такава сума, трябва да бъде отхвърлен.
- 108 На второ място, следва да се подчертае, че противно на поддържаното от жалбоподателя по насрещната жалба, предвид естеството на неимуществените или моралните вреди, обезщетението, като това в случая, може да представлява подходящо средство по смисъла на член 340 ДФЕС за поправяне на такива вреди (вж. в този смисъл решение от 14 юни 1979 г., *V./Комисия*, 18/78, EU:C:1979:154, т. 19), така че посоченият жалбоподател не може да се позовава на правото си на ефективни правни средства за защита по смисъла на член 47 от Хартата.
- 109 Тъй като, както е видно от точка 6 от настоящото решение, член 41 от ЕКПЧ не съответства на член 47 от Хартата, преценката, съдържаща се в точка 135 от обжалваното съдебно решение, не може в никакъв случай да бъде поставена под съмнение от съдебната практика на Европейския съд по правата на човека относно член 41 от ЕКПЧ.

- 110 Накрая, трябва да се припомни, че в специфичния контекст на исковете за обезщетение Съдът многократно е постановявал, че когато установи наличието на вреда, Общият съд единствен е компетентен да прецени — в границите на искането — по какъв начин и в какъв размер следва да се поправи вредата. За да може обаче Съдът да упражнява контрол върху решенията на Общия съд, тези решения трябва да са достатъчно мотивирани, а когато съдържат оценка на вреда — да указват критериите, взети предвид за целите на определянето на присъдената сума (решение от 30 май 2017 г., *Safa Nicu Serapan/Съвет*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, т. 50 и 51 и цитираната съдебна практика).
- 111 Както обаче отбелязва генералният адвокат в точка 124 от заключението си, Общият съд, най-напред, е изложил в достатъчна степен в точки 117—128 от обжалваното съдебно решение причините, поради които е приел, че определени видове неимуществени вреди, твърдени от жалбоподателя по главната жалба, са били адекватно доказани от него, а други — не. По-нататък, в точка 129 от обжалваното съдебно решение Общият съд е посочил, че с оглед на обстоятелствата по делото констатираната неимуществена вреда, а именно вредата, претърпяна поради продължителното състояние на несигурност, в което жалбоподателят е бил поставен в хода на производството по дело T-54/06, не се оказва напълно отстранена с констатацията за нарушение на разумния срок за произнасяне. Накрая, в точки 130—134 от обжалваното съдебно решение Общият съд е посочил критериите, взети предвид за целите на определянето на размера на обезщетението.
- 112 Следователно Общият съд не може да бъде упрекнат, че е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точка 135 от обжалваното съдебно решение, че присъждането на обезщетение от 6 000 EUR на жалбоподателя по насрещната жалба в достатъчна степен поправя претърпяната от него вреда поради продължителното състояние на несигурност, в което се е намирал в хода на производството по дело T-54/06.
- 113 Ето защо четвъртото основание трябва да се отхвърли като необосновано.
- 114 От всички изложени по-горе съображения следва, че насрещната жалба трябва да се отхвърли в нейната цялост.

По жалбата пред Общия съд

- 115 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, когато жалбата е основателна, Съдът отменя решението на Общия съд. Той може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това, или да върне делото на Общия съд за постановяване на решение.
- 116 В настоящия случай Съдът счита, че следва да постанови окончателно решение по иска за обезщетение, предявен от Kendrion, в частта му, в която е поискано поправяне на вредата, произтичаща от плащането на разносните по банковата гаранция след изтичане на разумния срок за произнасяне по дело T-54/06.
- 117 В това отношение трябва да се припомни, че съгласно установената съдебна практика Съюзът носи извъндоговорна отговорност по смисъла на член 340, втора алинея ДФЕС при наличието на съвкупност от условия, а именно противоправно поведение на институция на Съюза, наличие на вреда и причинно-следствена връзка между поведението на институцията и твърдяната вреда (решение от 20 септември 2016 г., *Ledra Advertising и др./Комисия и ЕЦБ*, C-8/15 P—C-10/15 P, EU:C:2016:701, т. 64 и цитираната съдебна практика).

- 118 Както припомня Общият съд в точка 36 от обжалваното съдебно решение, след като едно от тези условия не е изпълнено, искът трябва да бъде отхвърлен изцяло, без да е нужно да се разглеждат другите условия за извъндоговорна отговорност на Съюза (решение от 14 октомври 1999 г., Atlanta/Европейска общност, C-104/97 P, EU:C:1999:498, т. 65 и цитираната съдебна практика). Освен това съдът на Съюза не е задължен да разгледа тези условия в определен ред (решение от 18 март 2010 г., Trubowest Handel и Makarov/Съвет и Комисия, C-419/08 P, EU:C:2010:147, т. 42 и цитираната съдебна практика).
- 119 По мотивите, изложени в точки 52—62 от настоящото решение, искът за обезщетение, предявен от Kendrion пред Общия съд, в частта му, в която е поискано поправяне на имуществената вреда, състояща се в плащането на разноски по банкова гаранция след изтичане на разумния срок за произнасяне по дело T-54/06, трябва да се отхвърли.

По съдебните разноски

- 120 В съответствие с член 184, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, когато жалбата е основателна и Съдът се произнася окончателно по спора, той се произнася по съдебните разноски.
- 121 Съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник, който се прилага по отношение на производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от този правилник, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.
- 122 Тъй като Европейският съюз е поискал Kendrion да бъде осъдено да заплати съдебните разноски и това дружество е загубило делото, то следва да бъде осъдено да понесе, наред с направените от него съдебни разноски, и всички съдебни разноски на Европейския съюз в рамките на настоящото производство по обжалване.
- 123 Съгласно член 138, параграф 3 от Процедурния правилник Европейският съюз и Kendrion понасят направените от тях съдебни разноски в първоинстанционното производство.
- 124 Член 140, параграф 1 от Процедурния правилник, който се прилага по отношение на производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от този правилник, предвижда, че държавите членки и институциите, встъпили по делото, понасят направените от тях съдебни разноски. Освен това съгласно 184, параграф 4 от Процедурния правилник, ако встъпила в първоинстанционното производство страна, без да тя самата да е жалбоподател, участва в писмената или устната фаза на производството пред Съда, последният може да реши тази встъпила страна да понесе направените от нея съдебни разноски.
- 125 Комисията, която е имала качеството на встъпила в първоинстанционното производство страна и е участвала в писмената фаза на производството по обжалване, понася направените от нея съдебни разноски както в първоинстанционното производство, така и в рамките на настоящото производство по обжалване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) Отменя точка 1 от диспозитива на решение на Общия съд на Европейския съюз от 1 февруари 2017 г., Kendrion/Европейски съюз (T-479/14, EU:T:2017:48).**
- 2) Отхвърля насрещната жалба, подадена от Kendrion NV.**

- 3) Отхвърля иска за обезщетение, предявен от Kendrion, в частта му, в която е поискано поправяне на имуществената вреда, състояща се в плащането на разноски по банкова гаранция след изтичане на разумния срок за признаване по делото, по което е постановено решение от 16 ноември 2011 г., Kendrion/Комисия (T-54/06, непубликувано, EU:T:2011:667).
- 4) Kendrion NV понася, наред с направените от него съдебни разноски, и всички съдебни разноски на Европейския съюз, представляван от Съда на Европейския съюз, в рамките на настоящото производство по обжалване, както и своите собствени разноски в първоинстанционното производство.
- 5) Европейският съюз, представляван от Съда на Европейския съюз, понася направените от него съдебни разноски в първоинстанционното производство.
- 6) Европейската комисия понася съдебните разноски, направени от нея както в първоинстанционното производство, така и в рамките на настоящото производство по обжалване.

Подписи